

Prima instanță: Judecătoria Chișinău (sediul Centru), (jud. D. Crigan)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. A. Panov, O. Cojocaru, M. Anton)

Î N C H E I E R E

21 decembrie 2022

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios
administrativ al Curții Supreme de Justiție

În componența:

Președintele completului, judecătorul
Judecătorii

Svetlana Filincova
Galina Stratulat
Maria Ghervas

examinând admisibilitatea recursului declarat de către Felea Aurelia, reprezentată de avocatul Prepelița Mihaela,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Felea Aurelia împotriva Universității de Stat din Tiraspol, intervenienți accesorii Inspectoratul de Stat al Muncii și Ministerul Educației Culturii și Cercetării al RM cu privire la anularea ordinului de concediere, încasarea salariului pentru perioada delegării la stagiul profesional, restabilirea la locul de muncă, încasarea prejudiciul material și moral cauzat prin concedierea ilegală și încasarea cheltuielilor de judecată

împotriva deciziei din 12 mai 2022 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respinsă cererea de apel declarată de către Felea Aurelia și menținută hotărârea din 16 iulie 2021 a Judecătoriei Chișinău (sediul Centru),

c o n s t a ț ă :

La 03 decembrie 2019, Felea Aurelia a depus o cerere de chemare în judecată depusă de împotriva Universității de Stat din Tiraspol, intervenienți accesorii Inspectoratul de Stat al Muncii și Ministerul Educației Culturii și Cercetării al RM cu privire la anularea ordinului de concediere, încasarea salariului pentru perioada delegării la stagiul profesional, restabilirea la locul de muncă, încasarea prejudiciul material și moral cauzat prin concedierea ilegală și încasarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii a indicat că, prin ordinul Universității de Stat din Tiraspol

nr. 410-c din 02 septembrie 2019, reclamanta a fost eliberată din 31 august 2019 din funcția de lector universitar în baza art. 82 lit. f) din Codul Muncii al RM.

Potrivit art. 82 lit. f) din Codul Muncii, contractul individual de muncă încetează în caz de expirare a termenului contractului individual de muncă pe durată determinată de la data prevăzută în contract.

Reclamanta personal nu a încheiat nici un contract individual de muncă în care ar fi stipulat termenul de 31 august 2019. În ordinul nr. 410-c din 02 septembrie 2019 pârâtul face referire la ordinul nr. 139-c din 17 aprilie 2019 în care se menționează despre numirea reclamantei în funcția de lector universitar începând cu 17 aprilie 2019 până la 31 august 2019. Ordinul nr. 139-c a fost emis fără acordul reclamantei, în acest sens și nu a încheiat nici un contract individual de muncă.

Totodată, încetarea contractului individual de muncă în baza art. 82 lit. f) din Codul Muncii al RM, poate avea loc doar de la data prevăzută în contract, însă la data de 31 august 2019, data stipulată în ordinul nr. 139-c din 17 aprilie 2019 și anterior zilei de 31 august 2019 nu a fost emis nici un ordin de încetare/eliberare a subsemnatei din funcție. După data de 31 august 2019, reclamanta a continuat activitatea de muncă și până la 05 septembrie 2019, zilnic, s-a prezentat la serviciu. Pe 05 septembrie 2019 pârâtul i-a adus la cunoștință ordinul nr. 410-c din 02 septembrie 2019.

Reclamanta a afirmat că art. 82 lit. f) din Codul Muncii al RM, interzice încetarea contractului individual de muncă când raporturile de muncă continuă de fapt și nici una dintre părți nu a cerut încetarea lor la data prevăzută în contract. Totodată, reclamanta a activat până la 05 septembrie 2019 inclusiv, iar ordinul nr. 410-c nu a fost emis la 02 septembrie 2019.

A mei menționat că, începând cu 01 septembrie 2009, a fost angajată la serviciu la Universitatea de Stat din Tiraspol (UST), în funcția de conferențiar universitar pe 0,5 unitate salarîu. Angajarea s-a efectuat în baza ordinului nr. 390-c din 28 august 2009, fiind perfectat contractul individual de muncă nr. 495 din 01 septembrie 2009, iar ultima funcție în care a activat în cadrul UST a fost funcția de lector universitar catedra Științe Sociale a UST. În timpul activității la UST, în privința Felea Aurelia au fost încălcate de nenumărate ori prevederile legislației muncii, dar și ale legislației cu privire la învățământ, fapt pentru care reclamanta s-a plâns la Ministerul Educației, Culturii și Cercetări al RM (MECC) și CNA.

La fel a indicat că, în perioada 01 octombrie 2017 - 31 iulie 2018, Felea Aurelia a fost detașată la Institutul de Studii Avansate New Europe College din București, iar pentru această perioadă de formare profesională nu a fost remunerată de către angajator, în conformitate cu prevederile Codului Muncii al RM și cu alte prevederi ale legislației în vigoare.

La întoarcere de la studii, reclamanta a revenit la locul de muncă la care a activat până a merge la studii, adică locul de muncă i-a fost menținut, dar salariul

mediu pentru perioada studiilor până în prezent nu i-a fost achitat.

În perioada martie-aprilie 2019, Felea Aurelia a încercat să susțină concursul pentru ocuparea funcției de lector universitar la catedra Științe Sociale a UST, dar fără rezultat, concursul menționat fiind desfășurat cu încălcarea prevederilor cadrului normativ, iar ca urmare a adresării cu o altă acțiune în instanță rezultatele concursului au fost anulate.

Concurs repetat pentru ocuparea funcției menționate supra de către UST nu a fost anunțat, dar întru aplanarea situației, prin ordinul Rectorului UST nr. 139-c din 17 aprilie 2019, reclamanta a fost numită în funcția de lector universitar la catedra Științe Sociale, până la 31 august 2019. Intru înlăturarea ilegalităților constatate de MECC, prin ordinul rectorului UST nr. 347 din 22 august 19, s-a decis lichidarea catedrei Științe Sociale a UST prin fuzionarea cu catedra Geografie Umană, Regională și Turism a UST, dar și transferarea la această catedră a personalului didactic și științifico-didactic angajat prin concurs.

A indicat că ordinul nr. 347 din 22 august 2019 a fost adus la cunoștință reclamantei la 04 septembrie 2019. Prin urmare ordin cu privire la preavizarea angajaților despre lichidarea catedrei Științe Sociale și lichidarea funcției deținute de către Felea Aurelia nu a fost adus la cunoștința angajaților cu două luni înainte de la emiterea acestuia. Astfel, de către angajator au fost încălcate prevederile art. 88 CM al RM.

Prin ordinul nr. 410-c din 02 septembrie 2019, Felea Aurelia a fost concediată din serviciu, din funcția de lector universitar catedra Științe Sociale UST, în legătură cu expirarea contractului, în temeiului art. 82 lit. f) CM al RM.

Prin concedierea ilegală Universitatea i-a cauzat prejudicii materiale și morale considerabile. Prejudiciul material este echivalent cu salariul mediu lunar pe întreaga perioadă de absență forțată de la serviciu. Prejudiciul moral este echivalent cu douăzeci mii de lei și este o cale de reparație echitabilă a umilinței, intimidării, stresului și frustrării morale pe care le-a suferit ca urmare a eliberării ilegale din funcție și încălcării dreptului la muncă.

În instanță a solicitat anularea ordinului nr. 410-c din 02 septembrie 2019 emis de Rectorul UST, prin care Felea Aurelia a fost concediată din serviciu, din funcția de lector universitar catedra Științe Sociale UST, încasarea de la UST în beneficiul lui Felea Aurelia salariul mediu pentru perioada detașării acesteia la studii, în perioada 01 septembrie 2017 – 31 iulie 2018 și penalitățile la plățile salariale neachitate, în mărime de 0,3 % pentru fiecare zi de întârziere, obligarea UST să o restabilească imediat pe Felea Aurelia în serviciu, în cadrul UST, încasarea de la UST în beneficiul Felea Aurelia salariul mediu pentru lipsa forțată de la muncă pe perioada 05 septembrie 2019 și până la restabilirea acesteia în serviciu, încasarea de la UST în beneficiul lui Felea Aurelia a sumei de 20 000 de lei cu titlu de prejudiciului moral suportat în legătură cu concedierea ilegală de la locul de muncă

cât și încasarea tuturor cheltuielilor de judecată suportate.

Prin hotărârea din 16 iulie 2021 a Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) cererea de chemare în judecată depusă de Felea Aurelia a fost respinsă ca fiind neîntemeiată.

Prin decizia din 12 mai 2022 a Curții de Apel Chișinău, a fost respinsă cererea de apel declarată de către Felea Aurelia și menținută hotărârea din 16 iulie 2021 a Judecătoriei Chișinău (sediul Centru).

În consolidarea soluției sale instanțele au reținut că, reclamanta nu este îndreptățită de a pretinde încasarea din contul angajatorului a drepturilor salariale pentru perioada aflării sale la studii în străinătate între 01 octombrie 2017 și 31 iulie 2018, în contextul în care procedura de plecare a apelantei în România, la Colegiul Noua Europă din or. București, în cadrul bursei de cercetare, cu finanțarea din partea instituției care invită, a fost inițiată la cererea reclamantei, solicitare acceptată de angajor în condițiile respective, fapt pentru care Felea Aurelia a semnat ordinul de rigoare și a indicat că este de acord cu acesta, ordinul respectiv nefiind contestat.

Pretenția reclamantei privind anularea ordinului angajatorului nr. 410-c din 02 septembrie 2019 a fost considerată neîntemeiată, or emiterea acestuia a fost determinată de expirarea termenului stabilit al raportului de muncă instituit cu Felea Aurelia, respectiv pentru motive independente de voința părților.

Argumentele reclamantei referitoare la faptul că ordinul nr. 139-c din 17 aprilie 2019, prin care aceasta a fost numită în funcție pe perioadă determinată până la 31 august 2019, în lipsa unui contract individual de muncă încheiat pe perioada respectivă, ar fi lovit de nulitate absolută și nu produce efecte juridice, au fost apreciate critic, în contextul în care ordinul respectiv nu a fost contestat de către Felea Aurelia în ordinea stabilită de art. 355 Codul muncii, or instanța nu dispune, prin prisma art. 240 alin. (3) Codul de procedură civilă și art. 84 alin. (5) Codul muncii de autoritatea de interveni asupra acestuia.

La 28 octombrie 2022, Felea Aurelia, reprezentată de avocatul Prepelița Mihaela, a contestat cu recurs decizia din 12 mai 2022 a Curții de Apel Chișinău, solicitând casarea acesteia și a hotărârii primei instanțe cu emiterea unei noi hotărâri prin care acțiunea să fie admisă.

În motivarea recursului a indicat că instanța de apel la emiterea deciziei nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată, a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată, a interpretat în mod eronat legea și a comis alte erori care au dus la soluționarea greșită a cauzei, iar aprecierea probatoriului a fost una arbitrară.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) al Codului de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

Din materialele dosarului rezultă că decizia recurată a fost pronunțată la 12 mai 2022, a fost expediată părților abia la 30 august 2022. Astfel, se constată că recurenta s-a conformat prevederilor legale și a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel în termenul stabilit de lege.

Analizând temeiurile invocate în cererea de recurs în raport cu materialele cauzei și prevederile legale, Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul declarat de către Felea Aurelia, reprezentată de avocatul Prepelița Mihaela, inadmisibil, din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) al Codului de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural prevăzute de art. 432 alin. (2), (3) și (4) al Codului de procedură civilă.

În conformitate cu art. 433 lit. a) al Codului de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) al Codului de procedură civilă.

În conformitate cu art. 440 alin. (1) al Codului de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra inadmisibilității recursului. Încheierea se emite conform prevederilor art. 270 și nu conține nici o referire cu privire la fondul recursului.

Dat fiind faptul că temeiurile de declarare a recursului împotriva deciziei curții de apel, prin prisma prevederilor secțiunii a 2-a a capitolului XXXVIII al Codului de procedură civilă, sunt strict delimitate de art. 432, Completul reține că reieșind din prevederile art. 437 alin.(1) lit. f) al Codului de procedură civilă, în sarcina recurentului este impusă obligația delimitării esenței, temeiului și argumentării acelei/acelor încălcări esențiale și/sau a acelor circumstanțe ce indică la aplicarea eronată a normelor de drept material sau procedural, și care ar dicta necesitatea considerării recursului ca fiind admisibil.

În speță, însă criticile invocate de către Felea Aurelia, reprezentată de avocatul Prepelița Mihaela, nu pot duce la admisibilitatea recursului, ori acestea nu pot fi reținute prin prisma art. 432 al Codului de procedură civilă, în condițiile în care se insistă în mod exclusiv asupra reaprecierii circumstanțelor cauzei, în detrimentul evidențierii ilegalității soluției instanței de apel.

Acest fapt denotă caracterul declarativ al recursului, fiind lipsit de esență, care evidențiază simplul fapt al dezacordului recurenților cu soluția dată de instanța de apel, precum și lipsa temeiurilor legale de declarare al recursului, având în vedere faptul că, rolul exclusiv al recursului este de a asigura efectuarea unui control de legalitate a deciziei atacate în baza temeiurilor legale de declarare a recursului strict prevăzute de art. 432 alin. (2), (3) și (4) al Codului de procedură civilă.

Or, nu este suficientă simpla expunere a circumstanțelor factice ale cauzei, fiind necesară motivarea recursului cu indicarea amănunțită a motivelor de nelegalitate pe care se întemeiază, precum și dezvoltarea lor. Motivarea recursului înseamnă nu

doar exprimarea nemulțumirii față de actul de dispoziție pronunțat în apel, ci expunerea tuturor motivelor pentru care, din punctul de vedere al părții, instanța a pronunțat o hotărâre neîntemeiată. Aderent, recursul nu se poate limita la o simplă indicare a textelor de lege, condiția legală a dezvoltării motivelor de recurs implicând determinarea greșelilor anume imputate instanței de apel, o minimă argumentare a criticii în fapt și în drept, precum și indicarea probelor pe care se bazează.

Abordarea recurențelor, în speță, însă evidențiază în mod clar dezacordul acestora cu soluția dată de instanța de apel, iar argumentele recursului nu permit identificarea omisiunilor sau erorilor care ar impune considerarea acestuia ca fiind admisibil.

Prin prisma jurisprudenței CtEDO, recursul trebuie să fie efectiv, adică să fie capabil să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri, trăsătură distinctivă care nu este evidențiată în cererea de recurs declarată de către Felea Aurelia, reprezentată de avocatul Prepelița Mihaela.

Astfel, Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție constată lipsa temeiurilor care ar dicta necesitatea considerării recursului ca fiind admisibil.

În conformitate cu art. 270, 431 alin. (2), art. 433 lit. a) și art. 440 alin. (1) ale Codului de procedură civilă, Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Se consideră inadmisibil recursul declarat de către Felea Aurelia, reprezentată de avocatul Prepelița Mihaela.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului, judecătorul

Svetlana Filincova

Judecătorii

Galina Stratulat

Maria Ghervas